अत्र राष्ट्रस्य भारम्यानीयत्वात्। यजमानार्थं 'राष्ट्रमेव', परितः समादधाति ॥

(३) तृतीयपादस्य तात्पर्य्यं दर्शयति। "अथास्या मध्यमेधतामित्याह। श्रीर्वै राष्ट्रस्य मध्यम् ॥ १ ॥ श्रियमेवावरुन्धे" इति। अश्वस्य पुंलिङ्गव्यक्तावुच्छ्रितायां 'अथ' अनन्तरं, 'अस्याः' महिष्याः, शरीरमध्यं स्त्रिलिङ्गं। 'एधतां' उत्साहेन वर्धतां, अतो धनादिसमृद्धिरूपायाः श्रिय एव राष्ट्रमध्यरूपत्वात् 'श्रियमेव', प्राप्नोति।

(४) चतुर्थपादस्य तात्पर्य्यं दर्शयति। "शीते वाते पुनन्निवेत्याह। क्षेमो वै राष्ट्रस्य शीतो वातः। क्षेममेवावरुन्धे" इति। पक्वानां धान्यानां खले यदा शोधनं क्रियते। तदा प्रातःकाले 'शीते', प्रवृत्ते सति धान्यं 'पुनन्' शोधयन्, पुरुष उत्साहेन यथाभिवृद्धिं गच्छति तद्वत्। अत्र शीतवातस्य तापनिवारकत्वेन क्षेमरूपत्वाद्यजमानः 'क्षेममेव', प्राप्नोति ॥

(५) प्रोत्साहनमन्त्रेषु प्रथमं व्याख्याय द्वितीयमन्त्रे प्रथमपादस्य तात्पर्य्यं दर्शयति। "यद्धरिणी यवमत्तीत्याह। विड् वै हरिणी। राष्ट्रं यवः। विशञ्चैवास्मै राष्ट्रञ्च समीची दधाति" इति। अत्र महिषीं सान्त्वयितुमनेनोत्तरेण च पादद्वयेन दृष्टान्तोऽभिधीयते। यदा 'हरिणी', काचित् रात्रौ समागत्य क्षेत्रे फलितं 'यवं', भक्षयति। तत्र यथा स्वामी न जानाति तथा हे महिषि त्वमपि देवतारूपेण त्वामनुभूयान्तर्हितमश्वं न जानासीति पादद्वयस्याभिप्रायः। तत्र